

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

•
מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן
מליובאוויטש

•

משיחות ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א

יוצא לאור על ידי מערכת
„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה
הי' תהא שנת פלאות בכל
מאה ועשרים שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד

בס"ד.

פתח דבר

בזה הננו מוציאים לאור קונטרס משיחות ש"פ שופטים, ז' אלול שנה זו.

מערכת „אוצר החסידים“

י"א אלול, ה'תשנ"א (הי' תהא שנת אראנו נפלאות)
שנת הצדי"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א,
ברוקלין, נ"י.

בס"ד. משיחות ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א

ב. וועט מען עס פארשטיין בהקדים כמה דיוקים אין דעם לשון היעוד:

א) אין דעם ציווי בפרשתנו שטייט „שופטים ושופטים תתן לך“, משא"כ אין דעם לשון היעוד שטייט נאָר „ואשיבה שופטיך“, און עס ווערט ניט דערמאָנט שופטים. ולאידך: קומט צו דער לשון וענין „ויעצירך“.

ב) וואָס זיינען די צוויי ענינים פון „שופטיך“ און „ויעצירך“?

ג) פאַרוואָס שטייט באַ „שופטיך“ דער וואָרט „כבראשונה“, און באַ „ויעצירך“ – „ככתחלה“?

ד) דער דיוק „שופטיך“ און „ויעצירך“ בלשון נוכח (ניט ווי בפרשתנו – „שופטים ושופטים“ סתם (אע"פ וואָס דערנאָך שטייט „תתן לך“)).

ג. ויש לומר דער ביאור בזה:

דער אונטערשייד צווישן שופטים און שופטים איז – בלשון רש"י: „שופטים – דיינין הפוסקים את הדין, ושופטים – ה' רודין את העם אחר מצותן שמכין וכופתין במקל וברצועה עד שיקבל עליו את דין השופט"י¹⁰. דאָס הייסט, אָז די שופטים איז ענינים צו כופה און מכריח זיינן די אנשי

א. בשייכות מיט דעם ציווי אין היינטיקער פרשהי „שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך“, איז דאָ דער יעוד פון דעם נביא הגאולה: „ואשיבה שופטיך כבראשונה ויעצירך ככתחלה“, און ווי מ'זאָגט עס אויך אין דער תפלה בכל יום (מימי החול¹¹): „השיבה שופטינו כבראשונה ויעצינו ככתחלה“.

וע"פ המדובר כמה פעמים ובפרט ל-אחרונה – וועגן דער הכרזה והודעה פון כ"ק מ"ח אדמו"ר נשיא דורנו: „לאלתר לתשובה (ובמילא איז) לאלתר לגאולה“, אָז מ'האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט, אויך דער „צופוצן די קנעפ"י¹², און עס דאַרף נאָר זיין „עמדו" הכן כולכם" – און דאָס האָט מען שוין אויך פאַרענדיקט – אויף צו מקבל זיין פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש – איז פאַרשטאַנדיק, אָז מ'האָלט שוין איצטער באַ דעם זמן פון קיום היעוד „ואשיבה שופטיך גו' ויעצירך"י¹³, און נאָכ-מער: ככתחילה: מ'האָט שוין די התחלה דערפון, כדלקמן.

(1) בתחילתה.

(2) ישע"י א, כו.

(3) ברכה היא תפילת העמידה.

(4) „קול קורא“ ב„הקריאה והקדושה“ (סיון-תמוז תש"א. אלול תש"ב) – נדפסו באגרות-קודש

אדמו"ר מהור"י צ"ח ע' שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ח"ו ע' תל ואילך.

(5) ראה שיחת שמחת תרפ"ט.

(6) אגרות-קודש שלו ח"ד ע' רעט. וש"נ.

(7) ראה „היום יום" ט"ו טבת. ובכ"מ.

(8) ראה פיה"מ להרמב"ם סנהדרין פ"א מ"ג,

דמשמע שם „ואשיבה שופטיך גו' יהי' עוד „לפני

בוא המשיח" וכהסיום בכתוב זה „אחרי כן יקרא לך

עיר הצדק גו'... וראה לקו"ש ח"ט ע' 105 הערה 74.

(9) ריש פרשתנו.

(10) וראה רמב"ם ריש הל' סנהדרין: שופטים – אלו הדיינים הקבועין בבית דין ובעלי דינים באים לפניהם, שופטים – אלו בעלי מקל ורצועה כו'. וברש"י סנהדרין טז, ב (ד"ה שופטים): חובטין ב-מקלות ע"פ השופטים לכל מי שאינו שומע.

(11) ראה סהמ"צ להרמב"ם מ"ע קעו (ועד"ז ב-חינוך מצוה תצא): למנות שופטים ושופטים שיכריחו לעשות מצוות התורה ויחזירו את הנוטים מדרך

משיחות ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א

ד. ויש לומר אז דאס איז מרומז אויך אין שם הפרשה „שופטים“ (אָן דעם וואָרט „שופטים“, כידוע¹⁹ אז דער שם פון אַ זאך גיט אַרויס דער תוכן פון דער גאַנצער זאך, ועד²⁰ בנוגע צו די שמות פרשיות התורה ווי זיי ווערן אָנגערופן ע"פ מנהג ישראל, און זיינען בתכלית הדיוק²⁰ –

ולכאורה: ווי שטימט דער שם הפרשה („שופטים“) מיט דער מצוה וואָס תוכנה איז לכאורה „שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך“, ביז אַז עס שטייט אין מדרש²¹ „אם אין שופט אין שופט, כיצד, כיון שנתחייב אדם בב"ד לחברו אם אין שופט שיוציא ממנו כיון שפורש מן הדיין אין ספיקה ביד הדיין לעשות לו כלום אא"כ מוסרו ביד השופט“!

איז דער ביאור אין דעם²²: דער ענין פון שופטים איז נאָר אַ סיוע צו די שופטים, אַז אויב דער שופט קען ניט דורכפירן זיין משפט בפועל, דאַרף מען אָנקומען צו שופטים, „בעלי מקל ורצו-עה“, וועלכע וועלן מכריח זיין דעם בעל דין „שיקבל עליו את דין השופט“. און דעריבער ווערט די פרשה אָנגערופן נאָר בשם „שופטים“, און דער מינוי השופטים ווערט ניט גערעכנט אַלס אַ מצוה בפ"ע

העם אַז זיי זאָלן מקבל זיין דעם דין ומשפט.

עפ"ז איז פאַרשטאַנדיק פאַרוואָס אין דעם יעוד הגאולה שטייט נאָר „ואשיבה שופטיך“ און ניט „שופטים“ – ווייל לעתידי לבוא ווערען נתבטל מציאות הרע¹² און דער יצר הרע¹³, וועט מען ניט דאַרפן אָנקומען צו שופטים¹⁴ וואָס זאָלן מכריח זיין די אנשי העם צו פאַלגן די הוראות השופטים, וואָרום אַלע מענטשן וועלן פון זיך אַליין מקיים זיין די הוראות¹⁵. מ'וועט דאַרפן נאָר האָבן „שופטים“, וועלכע זאָלן פסק'נען דינים און לערנען תורה און אָנווייזן די הוראות התורה והמצוות צו אידן¹⁶ („ילכו מחיל אל חיל“¹⁷ אין קדושה גופא¹⁸).

האמת אלי' על כרחם כו' וימנעו ויחזרו מהרע ויעמידו הגדרים על העובר עד שלא יהיו מצוות התורה ואזהרותי' נדונות לפי אמונת כל איש.

(12) כמש"נ „ואת רוח הטומאה אעביר מן ה-ארץ“ (זכרי' יג, ב).

(13) ראה סוכה נב, א.

(14) ראה אוה"ת פרשתנו ע' תתכ"א: ועפ"ז יובן ענין ושופטים . . . והיינו להכות נה"ב בשבת ע"ד לעולם ירגיו (ברכות ה, רע"א).

(15) ולהעיר מפ' הרד"ק עה"פ ואשיבה שופטיך כבראשונה: זה יהי' בימת המשיח שיכלו הרשעים כולם ושארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב (צפני' ג, יג).

(16) ראה רמב"ם ריש הל' ממרים: ב"ד הגדול שבירושלים [העיקר והיסוד של כל השופטים ש„בכל שעריך“] הם עיקר תורה שבעל פה והם עמודי ההוראה ומהן חק ומשפט יוצא לכל ישראל.

וראה לקו"ש חכ"ט ע' 97.

(17) לשון הכתוב – תהלים פד, ח.

(18) ראה תניא אגה"ס סו"ס כו (קמה, א).

(19) ראה תניא שעהיה"א פ"א. וראה בארוכה „תשובות וביאורים“ (קה"ת תשל"ד) ס"א*. לקו"ש ח"ו ס"ע 35 ואילך ובהערות שם. וש"נ.

(20) ראה בארוכה לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך. ועוד.

(21) נתחומא פרשתנו ב (ובתנחומא באבער ג).

וראה גם ספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). וראה ביאור הרי"פ פערלא לסהמ"צ לרס"ג פרשיות פרשה א' בסופה.

(22) ראה לקו"ש (חל"ד) שופטים תשמ"ח ס"ו.

* ראה פרשתנו יז, ח (ובפרש"י ד"ה דברי ריבוח). ולהעיר גם מספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"ג. ועוד.

* אגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"א ס"ע רפח ואילך. המ"ל.

אָנקומען צו שוטרס – איז דערפון וואָס דעמולט וועט זיין „שופטיך“ און אויך „יועציק“:

דער חילוק בפשטות צווישן אַ שופט און אַ יועץ איז: אַ שופט איז ניט בערך צו דעם נשפט, ער שטייט אָן אַן ערך העכער פאַר אים – הן מצד זיין ידיעה והבנה אין די דינים ומשפטים, און הן מצד דעם ביטול וואָס דער נשפט דאַרף האָבן צום שופט בכדי צו מקבל זיין את הדין (אפילו אויב ס'איז ניט כרצונו של הנשפט): דער שופט פסקינט דעם דין ומשפט בדרך ציווי וגזירה (– מלמעלה למטה), און דער נשפט מוז עס מקבל זיין בקבלת עול (צי ער פאַרשטייט עס יאָ אָדער ניט).

משא"כ אַ יועץ איז כשמו – ער גיט אָן עצה טובה²⁴, בלשון חז"ל²⁵ – „עצה טובה קמ"ל“. וואָס דאָס באַווייזט אַז דער יועץ (אַלס יועץ) שטייט בערך צו דעם שומע ומקבל העצה, און דעריבער רעדט דער יועץ צו אים (ניט מלמעלה למטה בדרך ציווי וגזירה, נאָר) ווי אַ גוטער פריינט וואָס רעדט מיט אים שוה בשוה און גיט אים אַן עצה טובה ווי ער זאָל זיך אויפ-פירן, אָן עצה וואָס ער (דער שומע) פאַר-שטייט און עס לייגט זיך ביי אים אָפּ און ער פילט אָן דאָס איז פאַר אים (דעם שומע) אַ גוטע זאַך, אויב ניט – איז דאָס ניט קיין עצה טובה, נאָר אַ חוקה וגזירה.

עד"ז איז אויך פאַרשטאַנדיק דער אונטערשייד צווישן „שופטיך“ און „יועציק“ אין דעם לשון היעוד בקשר מיט אַ משפט ועצה אין עניני תורה ומצוות.

ויש בזה מה שאין בזה: די מעלה פון אַ יועץ איז, אַז דאָס דערנעמט מערער דעם

(אין מנין המצוות), נאָר ער איז נכלל אין מצות מינוי השופטים – ווייל שוטרס איז אַ פרט אין דעם ענין פון „שופטים“ (בכדי דורכצופירען דעם קיום המשפט (בפועל) שע"י השופטים), אָבער דאָס איז ניט קיין ענין הכרחי צום ענין המשפט, וועלכער קען דורכגעפירט ווערן בפועל אויך אָן שוטרס, ווען דער מצב וזמן איז כתיקונו, אַז מ'דאַרף דערצו ניט אָנקומען (ווי דאָס וועט זיין לע"ל), כנ"ל.

און דאָס וואָס דער ציווי בתורה איז כולל אויך „שוטרס“, איז דאָס ווייל ס'איז אַ ציווי לדורות וואָס רעדט וועגן כל הזמנים וכל המצבים, במילא דאַרף מען האָבן אַ ציווי אויף שוטרס, אין אַ מצב וואָס פאָדערט אַז מ'זאָל מקבל זיין דעם דין בדרך כפי"23 [און דערפאַר שטייט אויך אין מדרש „אם אין שוטר אין שופט“, ניט לדינא, בלויז לתועלת קיום הדבר, ווען ס'קען זיין אַז אָן שוטרס וועט דער משפט ניט אויסגעפירט ווערן].

ה. עפ"ז וועט מען פאַרשטיין דעם טעם פאַרוואָס אין דעם יעוד קומט צו „יועציק“ (נוסף צו „שופטיך“), וואָרום די שלימות הכח אויף דעם אַז אין דער גאולה זאָלן אידן זיין בשלימות און מקיים זיין די הוראות השופטים ניט דאַרפנדיק

23) אלא דיש לומר, כדיון שכל עניני התורה הם נצחיים – גם לע"ל יהי' הענין דשופטים ושוטרס תתן לך בכל שעריך, אלא שאז יהיו שוטרס אך ורק למעניותא – להכריז ולהודיע ע"ד מציאותו של השופט. או בכדי לסייע לבניי בקיום עניני בי"ד [לדוגמא: ליישר הדרך עבור עדי ראייה בקידוש הלבנה בכדי שיוכלו להגיע לב"ד בנקל ובזריזות (ע"ד תוספתא שקלים פ"א). ראה גם שה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 663].

אמנם, מכיון שפשטות וניקר הפירוש דשוט-רים" הוא „בעלי מקל ורצועה כו", לא נזכר זה בדבור ביעוד הגאולה.

24) דפשוט שההבטחה בהגאולה הוא, שיועץ (יועציק) עצה טובה דוקא.

25) עירובין לט, א. וש"נ.

השם) – גיבן אַ סיוע מלמעלה²⁸ שלא בערך האדם, און „יועציר“ – זיינען אים מסייע באופן של התלבשות פנימית, באופן אַז ער פילט אַז דאָס איז זיינען אַ טובה.

ו. עפ"ז וועט מען פאַרשטיין דעם חילוק וואָס באַ „שופטיך“ שטייט „כברא-שונה“ און באַ „יועציר“ – „ככתחלה“²⁹:

דער אונטערשייד צווישן „ראשונה“ און „תחלה“ איז: „ראשון דמעיקרא משמע“³⁰, ד.ה. אַז דאָס איז (אַדער קען זיין) קודם התחלת הענין³¹. משא"כ „תחלה“ באַווייזט אויף התחלת הענין בפועל.

ויש לומר אַז דאָס איז דער חילוק צווישן „שופטיך כבראשונה“ און „יועציר ככתחלה“ (אַז אויך ווי די שופטים ויועצים זיינען געווען אַמאָל³², איז דאָ אַ חילוק עיקרי ביניהם המודגש אין דעם שניו הלשון „כבראשונה“ און „ככתחלה“): ווי-באַלד אַז אין דער פעולה פון אַ שופט איז בהדגשה (בעיקר) מציאות השופט, און דאָס קומט בדרך ציווי מלמעלה, ניט

שומע העצה, דאָס נעמט אים דורך ב-פנימיות מציאותו, וואָרום עס לייגט זיך ביי אים אַפּ אַז דאָס איז אַן עצה טובה פאַר אים: די מעלה אין אַ שופט איז, אַז קומענדיק אַלס אַ הוראה וציווי פון אַ שופט וואָס איז שלא בערך העכער פאַר דעם נשפט, גיט עס דעם שופט, וואָס האָט דעם כח התורה צו פסק'נען דינים, שלא בערך אַ גרעסערען נתינת כח (לגבי אַ יועץ שבערכו), און אויך – אַז דאָס קומט בדרך ציווי מלמעלה, וואָס איז מכריח דעם אדם ער זאָל מקיים זיין די הוראה (משא"כ אַן עצה האָט ער די ברירה מקיים זיין אַדער ניט).

ובסגנון אחר: ביי אַ שופט איז בהד-גשה (בעיקר) מציאות השופט, און ביי אַ יועץ איז בהדגשה (בעיקר) די מציאות פון דעם מקבל העצה.

וע"ד ווי די צוויי ענינים וואָס דאַרפן זיין בכללות עבודת האדם²⁶: די עבודה פון דעם אדם בכח עצמו – אתערותא דלתתא, און דער סיוע מלמעלה – אתערותא דלעילא. ועד"ז בפרטיות יותר זיינען דאָ ביידע ענינים אין דעם סיוע מלמעלה עצמו²⁷: אַ סיוע ונתינת כח וואָס איז בערך צו דעם אדם ומתלבש בו באופן פנימי: און אַ סיוע ונתינת כח וואָס קומט פון אַ דרגא שלא בערך אליו. ועד"ז י"ל זיינען דאָ ביידע ענינים אין דעם סיוע לעבודה וואָס קומט פון אידן עצמם: „שופטיך“ – וואָס ענינם איז תורה (דבר

28) ראה סד"ה שופטים העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' א'קיד).

29) להעיר מהפירושים עה"פ – באו"א.

30) פסחים ה, א. וראה גם פרש"י בא יב, טו (ד"ה אך).

31) וגם לפי הפירוש הפשוט ב„ראשון“, שהוא הראשון של הבא לאחריו זה (ויש שני לו), הרי הוא מובדל ומרומם מהם. משא"כ „תחלה“ – התחלת הענין – מורה על קירוב להבא לאחריו זה. וע"ד המבואר בהחילוק בין הלשון „ראש השנה“, התחלת השנה, שהראש הוא למעלה ומרומם (ולכן) כולל כל אברי הגוף, משא"כ תחלה אפשר להיות רק התחלת הענין.

32) ראה יל"ש עה"פ ישע"י שם (רמז שצא): ואשיבה שופטיך זה משה ואהרן ויועציר זה דוד ושלמה (וראה בבואר הגרי"א עה"פ).

26) ראה גם בארוכה לעיל ע' 2-750.

27) להעיר מהמבואר „לקו"ת שה"ש כג, ד. ובכ"מ) ע"ד החילוק בין אתעדל"ע הבאה ע"י אתעדל"ת (שהיא מבחי' פנימיות האור) לאתעדל"ע הבאה מצד עצמה (שנמשכת מבחי' נעלית יותר, מבחי' כוז שאין אתעדל"ת מגעת שם). – אלא דשם קאי דוקא באתעדל"ע הבאה ע"י ולאחרי עבודת האדם מבחי' אתעדל"ת.

בפרשתנו – „שופטים גו' תתן לך בכל שער־ך“:

א שער (העיר) איז א פתיחה והתחלה צו אריינגיין אין דער שטאָט. און די כוונה איז, אַז דער מינוי השופטים (השוטרים – אין דעם זמן ווען מ'דאַרף דערצו אַנקור-מען) זאָל זיין אין אַן אופן פון „תתן לך בכל שער־ך“ לשון נוכח, אַז די הוראות ופסקי דינים פון די שופטים – וואָס זיינען מצ"ע באופן של הבדלה³³, און מ'נעמט זיי אַן בדרך ציווי וקבלת עול – זאָלן באַ אידן אַנגענומען ווערן און אַראָפקומען „לך (ויתרה מזה) בכל שער־ך“, אין אַ פנימיות, אַזוי אַז דאָס ווערט אַ התחלה און „שער“ – „שער־ך“.

ויומתק לויט דעם פירוש בזה³⁴ אין עבודת ה', אַז „שער־ך“ גייט (אויך) אויף די שערי (אברי) האדם (זיינע עינים, אזנים, אף ופה, כדלקמן סי"ב) וואָס זיינען אַ „שער“ ופתיחה צווישן אים מיט אַלץ וואָס אַרום אים, און „בכל שער־ך“ דאַרף זיין „שופטים תתן לך“ – אַז אַלע זיינע אברים וכחות זאָלן אַנגעפירט ווערן דורך די „שופטים“ אין זיין נפש, די מוחין פון זיין נפש האלקית (שופטים)³⁵, מיט וועלכע ער לערנט תורה. ד.ה. אַז זיין לימוד התורה והוראות התורה (שופטים) זאָלן אַנפירן און אַראָפקומען און נתלבש ווערן – ובאופן פון „תתן ד“, כל הנותן בעין יפה הוא נותן³⁶ – „בכל שער־ך“, אין אַלע זיינע איברים און כחות פנימיים, באופן אַז דאָס נעמט אים אינגאַנצן דורך – „שער־ך“, זיין שער והתחלה. וואָס דאָס

רעכענענדיק זיך (אַזוי עיקר'דיג) מיט הכשרת כלי המקבל – דעריבער איז דאָ אַ הפסק (באיכות, און במילא אויך בזמן) צווישן דברי השופט און קיומם ופעולתם בפועל, וואָרום לאחר פס"ד השופט דאַרף זיך ערשט אָנהויבן אַ דבר חדש – קבלת הדין וקיומו דורך דעם בעל דין. און דערפאַר שטייט דערביי דער לשון „שופטיך כבראשונה“ – אַז די שופטים וואָס „אשיבה“ זיינען „כבראשונה“, ב"דרגת „ראשונה“, לפני התחלת הענין.

משא"כ אין דער פעולה פון אַ יועץ, וואו ס'איז בהדגשה (בעיקר) מציאות המקבל, איז דער שומע העצה דערצו אַ כלי מוכשר, און די עצה ווערט געזאָגט האַבנדיק אין זיינען אַז זי זאָל נתקבל ווערן באַם שומע, ד.ה. אַז דער עצם ענין פון (געבן) אַן עצה באַווייזט אַז ס'איז שוין דאָ התחלת הענין, וואָרום דער שומע איז שוין דערצו מוכן, די עצה איז נאָר אויף מגלה זיין דאָס אין אים און אים באַווייזן ווי דאָס איז זיין (עצה) טובה, און אויך אין זמן – אַז תיכף צו אמירת העצה האָט מען די התחלה פון קיום העצה. און דעריבער שטייט „יועציד כבתחלה“, אַז די „יועציד“ וואָס וועלן אומגעקערט ווערן בימות המשיח זיינען „כבתחלה“, בדרגת „תחלה“, זיי זיינען פאַרבונדן מיט תחלת קיום העצות בפועל.

עפ"ז איז אויך מובן דער לשון „יועציד“ לשון נוכח, דיינע יועצים – ווייל אין אַן עצה איז בהדגשה אַז דאָס איז דיינע אַ זאָך; און די כוונה בזה איז, אַז דורך „יועציד“ זאָלן אויך די „שופטים“ ווערן – „שופטיך“ לשון נוכח, אַז די הוראות השופטים (וועלכע זיינען מצ"ע שלא בערך פון דעם נשפט) זאָלן ביי אים נתקבל ווערן באופן פנימי, אַזוי ווי קבלת העצות.

ויש לקשר זה דערמיט וואָס עס שטייט

33 ולכן נאמר „שופטים ושוטרים“ בלשון סתם.

34 ש"ך עה"ת ריש פרשתנו. וראה בארוכה אוה"ת פרשתנו ע' תתכב. ועוד.

35 ראה תניא פ"ג.

36 ראה ב"ב נג, א. סה, א. עא, סע"א. רמב"ם

הל' מכירה פכ"ה ה"ד. הל' זכיה ומתנה פ"א הכ"ב.

ווערט אויפגעטאָן דורך „יועציד“, וואָס זיינען „כבתחלה“³⁷, כנ"ל.

ז. עפ"ז וועט מען פאַרשטיין דעם טעם פאַרוואָס לאַחרי ביאת המשיח וועט מען ניט דאַרפן אַנקומען צו „שוטרים“, דער-פאַר וואָס דעמולט וועלן זיין „שופטיד“ און „יועציד“ בשלימות – סיי די משפטים און הוראות התורה וואָס קומען דורך „שופטיד“ צוזאַמען מיט דער נתינת כח נעלה שבזה, און סיי די עצות טובות וואָס קומען דורך „יועציד“, וואָס ברענגען דאָס אַרײַן אין אַ פנימיות אין דעם מענטשן, וואָס דוקא דורך ביידע ענינים ווערט אַ איד אינגאַנצן דורכגענומען מיט תורה ו-מצוות און ג-טלעכקייט³⁸, אַזוי אַז ער דאַרף מער ניט אַנקומען צו שוטרים (כפי' והכרח) צו מקיים זיין דבר ה':

ה. מהאי טעמא גופא וואָס עס דאַרף זיין „יועציד כבתחלה“ בכדי אַרײַנצו-ברענגען באַ דעם שומע העצה אַ פנימיות'דיקן פאַרשטאַנד און געפיל אין תומ"צ און אידישקייט, באופן אַז דאָס ווערט זיין „תחלה“ און „שער“ (און ניט עס בלייבט ווי אַ דבר חדש וואָס איז שלא בערכו) – איז מובן, אַז דאָס דאַרף קומען דורך דער עבודה פון אַ אידן נאָך פאַר דער גאולה, אַן עבודה לפי ערכו, צעד אחר צעד ודרגא אחר דרגא, בכדי אים צוגרייטן און אים מאַכן פאַר אַ כלי מוכשר אויף צו מקבל זיין די גילויים פון ימות המשיח, כולל – „ואשיבה שופטיד כבראשונה ויועציד כבתחלה“.

ונוסף לזה: עי"פ הידוע אַז די תכלית השלימות פון ימות המשיח איז „תלוי במעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות, כי הגורם שחר המצוה היא המצוה בעצמה כו“³⁹. און אַלע המשכות מלמעלה קומען אין אַן אופן פון מדה כנגד מדה⁴⁰, אַז די

דורך „שופטיד“ אַליין, די הוראות התורה וואָס אַ איד נעמט אַן בקבלת עול בדרך ציווי וגזירה – פעלט די עבודה פנימית, וואָס נעמט דורך זיין פאַרשטאַנד און זיינע געפילן, וואָס קומט דורך „יועציד“. ובמילא בלייבט נאָך אַ נתינת מקום ואפשריות (בכחות הפנימיים שלו)

37 והטעם שלא נאמר „יועציד“ בפרשתנו – כי בלשון התורה נאמר הכל בכללות, ובכללות הציווי הוא „שופטים גו' תתן לך בכל שעריך“ (וזה כולל ברמז גם הפרט ד'יועציד“, שהעבודה צ"ל בפנימיות), ובהיותו ציווי לדורות ה"ז כולל כל המצבים, גם כשוקקים לשוטרים (כנ"ל ס"ג); משא"כ ביעוד הגאולה, עיקר החידוש ד'ואשיבה שופטיד גו'“ נעשה עי"י „שופטיד“ ה'יועציד“, כדי לקמן בפנים.

38 ע"ד הידוע (ראה תניא פל"ו – מו, א) שלע"ל תתמלא שלימות הכוונה „דירה לו יתברך בתחתונים“ (ראה תנחומא נשא טו. שם בחוקותי ג. במדב"ר פי"ג, ו) – ששני ענינים בזה: השלימות בגילוי אלקות, „דירה לו יתברך“, „לו“ לעצמותו (המשך תרס"ו ס"ע ג. ובכ"מ – נסמנו בסה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא הערה 32); וגם, שהדירה לו ית' תהי' „בתחתונים“, בגדרי התחתונים.

39 תניא רפ"ז.

40 ראה סוטה ח, ב. ט, ב. ו.ש"נ. תוספתא סוטה רפ"ד. מדרש לקח טוב שמות ג, ו. ועוד.

והגידו לך את דבר המשפט, ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך", ביז אָז דער „שופט אשר יהי' בימים ההם" בכל דור איז „כשמואל בדורו כו' (ביז) כמשה בדורו".⁴⁷

ושלימות ענין השופט והחכם איז ווען דערצו איז „נהנין ממנו עצה ותושי"י"⁴⁸, אָדער אָז נוסף צו דעם שופט ורב מורה הוראה בדורו האָט ער אויך (באָזונדערע) „יועציד" „עשה לך רב"⁴⁹ וכיו"ב, וועלכע גיבן אים עצות אין יראת שמים ועבודת ה'.

און דורך אויספאלגן „שופטיך" – זיין רב מורה הוראה, וואָס גיבן די פסקי דינים והוראות התורה, און „יועציד" – טוט מען אויף און מ'ווערט אַ כלי פנימי (דורך יועציד) אויף אויפצונעמען דעם „ראשיבה שופטיך כבראשונה ויועציד (לשון נוכח – יועץ שֶׁלֹךְ) ככתחלה", אויך די ענינים שלא בערך (שופט), כנ"ל.

ט. אַ דוגמא להנ"ל האָט מען פון דעם חילוק צווישן דברי תורה און דברי נבואה⁵⁰ (וואָס וועגן ביידע רעדט זיך אין פ' שופטים⁵¹):

(47) ר"ה שם. פרש"י פרשתנו יט, יז (ד"ה אשר): טור חו"מ סכ"ח (ושם הובא רק שיפתח בדורו כשמואל בדורו). וראה של"ה פרשתנו שעז, אי"ב. ואיתא בראשונים (רא"ש סנהדרין ספ"ג. ב"ק קעב, ב. מרדכי סנה' שם סתש"ט. ע"ד. וראה אנציקלופדי' תלמודית ערך ב"ד הגדול ע' קפ. וש"נ) – שבזמן הזה שאין לנו ב"ד הגדול, כל ב"ד חשוב שבדור נקרא ב"ד הגדול. וברמב"ם ריש הל' ממרים (בנוגע לב"ד הגדול): כל מי שמאמין במשה רבינו ובתורתו חייב לסמוך מעשה הדת עליהם ולהשען עליהם.

(48) אבות פ"ו מ"א (הפרק דשבת זה).

(49) שם פ"א מ"ו. שם מט"ז.

(50) בהבא להלן, ראה בארוכה לקו"ש ח"ט ע' 142 ואילך. ספר השיחות תשמ"ח ח"א ע' 211 ואילך.

(51) יז, ח ואילך, יח, יד ואילך.

עבודה פון אַ אידן דאַרף זיין מעין די המשכה וואָס ער איז ממשיר דורך דער עבודה⁴¹ (וואָס דורך דעם ווערט ער אַ כלי פנימי צו דער המשכה) – איז פאַר-שטאַנדיק בנדו"ד, אַז בכדי צוקומען און מקבל זיין דעם מצב פון „ראשיבה שופטיך כבראשונה ויועציד ככתחלה" בימות המשיח, דאַרף ביי אַ אידן זיין מעין זה אין זיין עבודה איצטער – אַז אידישקייט און תומ"צ זאָל ביי אים זיין אין ביידע או-פנים: בדרך „שופטיך" – קבלת עול ב-קיום הוראות התורה, און בדרך „יועציד" – אַז די הוראות התורה זאָלן ביי אים נתקבל ווערן בפנימיות אַזוי ווי אַן עצה טובה.

וואָס דאָס ווערט אויפגעטאַן דורך דעם וואָס אידן בכל דור ודור פאלגן די „שופטים" און „יועצים" פון זייער דור – כמבואר בפוסקים⁴², אַז „שופטים ושוט-רים תתן לך בכל שערך" איז אַ ציווי עיקרי ויסודי⁴³ בכל המקומות, אויך בחוץ לארץ, און בכל הזמנים, אויך בזמן הזה (בתור שליחותם של ב"ד הראשונים)⁴⁴, און ווי עס שטייט בפרשתנו⁴⁵ – „ובאת גו' אל השופט אשר יהי' בימים ההם"⁴⁶ ודרשת

(41) ראה בארוכה סה"מ מלוקט ח"ג ע' מז-ח.

וש"נ.

(42) רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"א-ב, ע"פ סנהדרין נו, ב. מכות ז, א. וראה אנציקלופדי' תלמודית ערך בית דין בתחלתו (ע' קג). וש"נ.

(43) ראה חינוך מצוה תצא: המצוה הזאת עמוד חזק בקיום הדת.

(44) גיטין פה, ב ובתורה במילתא. ב"ק פד, ב. טור חו"מ סימן א. וראה רמב"ם הל' סנהדרין פ"ה ה"ח (בנוגע לחוץ לארץ). וראה אנציקלופדי' תלמודית שם ע' קנא. ע' קסא ואילך. וש"נ.

(45) יז, ט"י.

(46) „אין לך אלא שופט שבימך" – פרש"י עה"פ, מ"ה כה, ריש ע"ב. וראה גם ספרי עה"פ.

ומשמיע לעם כו' והוא מגזירת ניב שפתיים⁶² כו'⁶³, ניט ווי תורה וואָס קען (מצד ענינה) בלייבן במחשבה; און אויך דער תוכן פון נבואה האָט אַ שייכות צו עולם, „איז“⁶⁴ הנביא עומד אלא להודיענו דברים העתידיים להיות בעולם כו'⁶⁵.

ויש לומר לכאורה, אַז תורה און נבואה איז בכללות ע"ד דער חילוק צווישן „שופטיך“ און „יועציך“: אַ שופט איז ענינו – לפסוק דיני התורה, וואָס דאָס קומט בדרך ציווי וגזירה. אַ יועץ גיט אַן עצה וואָס איז „אָנגעטאָן“ אין די לבושים פון דעם שומע העצה, אין זיין הבנה והשגה – ע"ד ווי ענין הנבואה⁶⁶ (וואָס איז פאָר-בונדן)⁶⁷ מיט כליות יועצות⁶⁸, בחי' נצח והודי⁶⁹, וואָס דער נביא (וועלכער איז ניט קיין שופט)⁷⁰ גיט אַן עצה בנוגע צו הנהגה בעניני העולם („דברים העתידיים להיות בעולם“), „כגון, לכו למקום פלוני או אל תלכו עשו מלחמה היום או אל תעשו כו'⁷¹“.

וכשם ווי ס'איז דאָ דער ציווי צו פאָלגן די „שופטיך“ בכל הזמנים, ווי עס

תורה איז למעלה מעולם (קדמה ל-עולם⁵²), תורה איז חכמתו ורצונו של הקב"ה⁵³, וואָס איז העכער פון אַ שייכות צו גדרי העולם, כשם ווי לית מחשבה תפיסא ב'י' כלל⁵⁴ [און הגם אַז תורה „ירדה ונסעה כו'⁵³ און קומט אַראָפּ בהתלבשות בהבנה והשגה למטה, ביז אַז „נקראת על שמו“⁵⁵, בלייבט זי אָבער בעצם מהותה – עצם התורה – למעלה מהבנה והשגה]. און דערפאָר איז אויך דער אופן פון פעולת התורה בעולם – בעיקר בדרך ציווי ופס"ד מלמעלה.

משא"כ נבואה – כאַטש זי איז דבר הוי', איז זי אַ התגלות אלקות צו נבראים, „גילה סודו אל עבדיו הנביאים“⁵⁶, אין זייער גדר⁵⁷ (אויב עס זיינען פאָראַן די תנאים פון חכם גבור כו'⁵⁸), אַז דאָס ווערט אויפגענומען בדעתו ושכלו של הנביא, אַזוי אַז ער ווערט דערמיט נתאחד⁵⁹ – „מתלבשת בשכלם והשגתם במראה ה-נבואה וגם במחשבתם ודיבורם כמ"ש⁶⁰ רוח ה' דיבר בי ומלתו על לשוני“⁶¹, וענין הנבואה דאָרף אַרויסקומען בגלוי דוקא בדיבור, „כל לשון נבואה אדם המכריז

(62) ישע"י נז, יט.

(63) פרש"י וז"ל, א.

(64) רמב"ם שם פ"ה ה"ג.

(65) כולל גם „צוות על דברי התורה ולהזייר העם שלא יעברו עליי“ (שם פ"ט ה"ב), ואפילו בנוגע לנביא עצמו, „להרחיב לבו ולהוסיף דעתו כו'" (שם ספ"ז) – תכלית ומטרה השייכת להעולם ודהאדם כו'.

(66) ראה אוה"ת נ"ך ע' שסח, מזח"ג כגז, ב.

(67) שער הנבואה להאריז"ל, הובא בשעיהיה"א פ"ה (פ, א).

(68) ברכות סא, סע"א. וש"נ.

(69) ראה ספר הליקוטים דא"ח-צ"צ ערך עצה ע' שנה. וש"נ.

(70) ראה הקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות ד"ה והחלק השני בסופו.

(71) רמב"ם שם פ"ט ה"ב.

(52) ראה שבת פח, ב. פסחים נד, א (וש"ג). מדרש תהלים צ, ד. ב"ר פ"י, ב. תנחומא וישב ד. וש"נ. זח"ב מט, א. וראה סה"מ תש"ח ס"ע 272.

(53) תניא פ"ד.

(54) תקו"ז בהקדמה (י, א).

(55) ראה קידושין לב, ריש ע"ב (ובפרש"י). ע"ז יט, א.

(56) עמוס ג, ז.

(57) ראה שער רוה"ק ושער היחודים (לה-אריז"ל) בתחלתם.

(58) רמב"ם הל' יסודי התורה רפ"ז.

(59) ראה בארובה לקו"ש חכ"ג ע' 86 ואילך.

(60) שמואל-ב כג, ב.

(61) שעיהיה"א ספ"ב. ולהעיר מתו"ח בא קמ, ב ואילך.

און נאָכמער: דער רמב"ם שרייבט אין אגרת תימנ"ס⁸⁰, אַז בשנה מסויימת (ווי ער רעכנט דאָרט אויס), תחזור הנבואה לישראל", "ראין ספק שחזרת הנבואה היא הקדמת משיח (שנאמר⁸¹ ונבאו בניכם ובנותיכם וגו')".

ויש לומר אַז דער ביאור בזה איז מובן ע"פ המדובר לעיל בענין „ויועציד כב-תחלה“, אַז בכדי מזאָל קענען אויפנעמען די גילויים פון ימות המשיח, דאָרף זיין אַ התחלה בזה אין דער עבודה איצטער — בזמן הזה — בבחי' „ויועציד“ (ע"ד הנבואה), אַ המשכה (עצה) וואָס ווערט נתקבל באַ דעם אדם (אַזוי אַז ער האָט דערצו אַ שייכות שוין „בתחלה“), וואָס דאָס ער-מעגלעכט אים צו אויפנעמען באופן פנימי דעם גילוי אלקות בימות המשיח, סיי פון „שופטיד“ און סיי פון „ויועציד“, כנ"ל.

און דעריבער איז אַ הלכה לדורות — אויך בזמן הגלות — אַז „מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם“, אַז ס'איז אַלעמאָל (בכל הדורות) שייך דער ענין פון גילוי הנבואה למטה, ביז אַ דרגא פון נבואה וואָס איז מעין פון נבואת משה, „נביא⁸² אקים להם מקרב אחיהם כמון⁸³ — שלימות ענין הנבואה, ווי דער רמב"ם איז מבאר בארוכה⁸⁴.

ועפ"ז יש לומר דעם טעם פאָרוואָס דער רמב"ם איז מאַרייך⁸⁴ בנוגע צו אופן

שטייט אין פרשתנו: „ובאת גו' אל השופט אשר יהי' בימים ההם“ (כנ"ל ס"ו), אַזוי איז אויך בנוגע צו נביאים — ווי עס שטייט שפעטער אין דער פרשה⁷²: „נביא מקרבך מאחיר כמוני יקים לך ה' אלקיך אליו תשמעון“, און ווי דער רמב"ם איז מאַרייך אין ספר המדע⁵⁸, אַז „מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם“, און וועגן דער מצוה צו פאָלגן דעם נביא, כמבואר שם⁷³ די פרטי הדינים בזה.

וויבאַלד אַז דער רמב"ם ברענגט דאָס אין ספר „הלכות הלכות“⁷⁴ (און מיט אַן אריכות גדולה), און מיט דער הקדמה אַז דאָס איז „מיסודי הדת“ — איז פאַרשטאַנ-דיק, אַז דאָס איז אַ הלכה וואָס איז נוגע צו אידן בכל הדורות. והגם אַז אמרו חז"ל⁷⁵ „משמתו נביאים האחרונים חגי וזכרי' ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מיראל“ — האָט מען אַמאָל גערעדט⁷⁶ דעם פשט אין דעם אַז דאָס איז ניט בטל געווען לגמרי (באָר „נסתלקה“, אַבער ניט „בטלה“ אַדער „פסקה“⁷⁷), וכדמוכח דערפון וואָס אויך דערנאָך געפינט מען השראת רוח הקודש באַ כמה וכמה⁷⁸ (וכמובן אויך דערפון וואָס בספרו הלכות — צווישן די אַלע תנאים בנוגע לנבואה — ברענגט ניט דער רמב"ם קיינע תנאים בנוגע צו זמן הנבואה, משמתו נביאים האחרונים⁷⁹).

(72) יח, טו.

(73) פרק ז"י.

(74) הקדמת הרמב"ם לספר היד.

(75) יומא ט, ב. סוטה מח, ב. תוספתא שם פי"ג,

ד. סנהדרין יא, א.

(76) לקו"ש חיי"ד ע' 72 ואילך.

(77) כהלשון בגמ' סוטה שם בנוגע לכמה

דברים שבטלו.

(78) ראה שערי קדושה (להרח"ו) שער ג פרק ז.

פרקי גילויים להר"ר מרגליות בפתיחתו לשו"ת מן

השמים. וש"נ. וראה גם לקו"ש שם ע' 73.

(79) ראה לקו"ש שם ובהערה 25.

(80) פרק ג.

(81) יואל ג, א.

(82) פרשתנו יח, יח.

(83) דאף שנאמר „ולא קם נביא עוד בישראל

כמשה“ (ברכה לד, י. וראה רמב"ם שם פי"ו ה"ו),

הרי מפרש תומ"י שזהו בענין „אשר ידעו ה' פנים

אל פנים“. וכמובן מההבטחה בפרשתנו „נביא

מקרבך מאחיר כמוני גו'“, „נביא אקים להם מקרב

אחיהם כמוך“ (כבפנים), ראה גם לקו"ש חיי"ד ע' 59.

(84) שם.

ראשון (משה) הוא גואל אחרון, און בכל דור ודור איז דא איינער וואָס איז ראוי לזה – דעריבער דאַרף מען וויסן אַלס אַ הלכה אויך בזמן הזה (נאָך פאַר דער גאולה), אַז ס'איז דאָ די מציאות פון גילוי הנבואה (באָ משיח עוד לפני הגאולה), אַלס אַ מעין והתחלה („יועציר כבתחלה“) צו שלימות גילוי הנבואה לאחרי הגאולה. דאָס הייסט, אַז דאָס איז ניט קיין חידוש וואָס וועט זיך אויפּטאָן ערשט נאָך דער גאולה, נאָר די התחלה בזה ווערט שוין אויפגעטאָן פריער בבחי' „יועציר כבתחלה“, דעריבער שרייבט עס דער רמב"ם אין זיין ספר הלכות (ובפרט אַז דער רמב"ם שרייבט בספרו אויך די הלכות וואָס זיינען נוגע לימות המשיח, אויך – די הקדמה לזה).

י. ע"פ הנ"ל וועט מען פאַרשטיין דעם אויפטו פון די לעצטע דורות בכלל ובפרט פון דעם איצטיקן דור ובפרט אין דעם איצטיקן זמן, וואָס לויט הכרזת והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האָט מען שוין אַלץ פאַרענדיקט (כנ"ל ס"א), און לויט אַלע סימנים האָלט מען שוין אין די לעצטע רגעים פאַר דער גאולה:

פון דעם זמן ווען די תורה האָט אָנגע-זאָגט „שופטים ושוטרים תתן לך בכל שערך“ ובמשך הדורות זינט דעמולט, ובפרט די (פריערדיקע) דורות אין גלות – איז וויבאַלד אַז לא זכו און די גאולה איז דעמולט ניט געקומען, איז אַ ראי' אַז מ'האָט נאָך ניט פאַרענדיקט מעשינו ועבר-דתינו און ס'איז נאָך געבליבן אַ רושם פון אַן ענין פון „חטאינו“ (וואָס „מפני חטאינו גלינו מארצנו“⁹³), וואָס צוליב דעם העלם והסתר פון וועלט האָט מען נאָך ניט

נבואת משה, דלכאורה: מאי דהוה הוה?⁸⁵ – למאי נפק"מ בזה אין אַ ספר הלכות הלכות פאַר אידן בכל הדורות? און אויב דאָס איז נוגע צו דעם זמן לאחרי ביאת המשיח ווען „משה עמהם“⁸⁶, וועט מען דאָס אַליין זען, און מ'דאַרף אויף דעם ניט זאָגן אַ הלכה איצטער?

איז דער ביאור אין דעם: בכל הדורות – אויך לפני תח"מ של משה – איז נוגע די הלכה צו וויסן אַז „הא"ל מנבא את בני האדם“ (גילוי אלקות בגדרי הנבראים), ביז די שלימות בזה ווי ס'איז געווען באַ משה⁸⁷. און נאָכמער – בכל דור איז שייך אַז „נביא אקים להם גוי כמותך“, ווי דער רמב"ם איז מבאר⁸⁸ אַז „כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה כו'“, ד.ה. אַז יעדער נביא איז אַ המשך פון נבואת משה ותורתו⁸⁹ (נאָר אין דעם גילוי הנבואה זיינען פאַראַן חי' לוקי דרגות, ווי דער רמב"ם איז מבאר⁹⁰). ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובפרט לאחרי וואָס „תחזור הנבואה לישראל“, וואָס איז „הקדמת משיח“ (כנ"ל) – די נבואה וואָס וועט זיין באַ משיח צדקנו (וואָס „נביא⁹⁰ גדול הוא קרוב למשה רבינו“⁹¹), ואמרו חז"ל⁹² אַז „גואל

(85) ע"ד יומא ה, ב. ועוד.

(86) יומא שם. וראה תודה אחד – פסחים קיד,

ב.

(87) לקו"ש חכ"ג ע' 71. ע"ש.

(88) שם פ"ח ה"ב.

(89) שנבואת משה (שלימות הנבואה) מאמתת

אמיתית התורה (ראה לקו"ש ח"ט ע' 185).

(90) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.

(91) ובתנחומא (ס"פ תולדות) משמע שהוא נביא

גדול ממשה – ראה לקו"ש ח"ו ע' 254 – ועצ"ע.

(92) ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנ"ג, א. שער

הפסוקים פ' ויחי. תו"א ר"פ משפטים. ועוד.

(93) נוסח תפלת מוסף דיו"ט.

סיי „שופטיך” – זייענדיק נשיאנו, וואָס אַ נשיא (מלשון התנשואות) איז הע- כער שלא בערך פון די אויף וועמען ער איז אַ נשיא (ע"ד מ"ש"י, ויגבה מכל העם משכמו ומעלה), און אויך רבותינו וואָס לערנען תורה לכל העם – ע"ד „שופטיך”: און סיי „יועצירך” – וואָס גיבן עצות ב- עניני תורה ויראת שמים¹⁰⁰, ביז אויך עצות אין ענינים גשמיים (ענין הנבי- אים)¹⁰¹.

ובפרט דורך דעם גילוי פון תורת חסידות חב"ד, בהתלבשות אין חכמה בינה ודעת בהבנה והשגה, באופן אַז דאָס איז מובן אפילו בשכל פון נפש הבהמית – עכ"פ בבחי' „עצה טובה קמ"ל” – וואָס ווערט נתקבל בשכל ורגש האדם, וואָס דורך גילוי פנימיות התורה בחב"ד שב- שכל „יועצירך”) – ביז באופן פון „טועמי' חיים זכר”¹⁰² (וואָס דורך טעימה איז מען טועם די עצם זאך) – ווערט אַ שער „שעריך”) והתחלה „יועצירך כבתחלה”) צו גילוי פנימיות התורה לע"ל, און דורך דער טעימה והתחלה איצטער – ווערן אידן און די גאַנצע וועלט אַ כלי פנימי צו

געהאַלטן בשלימות באַ דעם מצב וזמן פון „שופטיך” און (בפרט פון) „יועצירך”, און מ'האָט געדאַרפט אָנקומען צו „שופטים” (צו כופה זיין אַז מ'זאָל זיך פירן לויט דעם משפט השופטים).

אַבער לאחרי דעם ריבוי הכי מופלג פון „מעשינו ועבודתינו” במשך כל הדו- רות, איז מובן אַז עס ווערט אַלץ נעענטער צו אַט דעם מצב.

ובמיוחד בדורות האחרונים, ווען ס'איז צוגעקומען דער ענין פון גילוי פנימיות התורה, אָנהויבנדיק פון „מצוה לגלות זאת החכמה” בזמן האריז"ל⁹⁴, און דערנאָך – „יפוצו מעינותיך חוצה”⁹⁵ דורך רבותינו נשיאנו – וואָס דורך זיי „תחזור נבואה לישראל” (בלשון הרמב"ם הנ"ל)⁹⁶, „גלה סודו אל עבדיו הנביאים”, זיי זיינען נביאי דורנו⁹⁷ ביז „נביא מקרבך גוי כמוני” (זייענדיק אתפשטותא דמשה שבכל דרא ודרא⁹⁸), און זיינען „שופטיך” און „יועצירך” פון דורנו:

94 אגה"ק סכ"ו (קמב, ב).

95 ראה אגה"ק הבעש"ט – נדפסה בכתר

שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.

96 ראה לקו"ש ח"ב ע' 589.

97 „הבעש"ט ז"ל אשר כמוהו לא הי' מימות

הראשונים פלאי פלאות נסים היוצאים מהטבע אשר היו נראים על ידו כאשר שמעתי מאזמור נ"ע שהוא ותלמידו הה"מ נ"ע היו רואים מסוף העולם ועד סופו ממש בעין ראי' והיו אומרים מה שהיו רואים כאשר הי' נראה בעליל לתלמידיהם, והיינו ע"י שהי' גלוי לפניהם אור שנברא ביום ראשון שהשי"ת גנוז בתורה, הנה כל אלה המופתים האמיתים מגלים גילוי א"ס ב"ה הבעש"ט. גם מזקני נ"ע שמענו עתידות קולע אל השערה” (ספר החקירה להצ"צ מצות עדות ספ"ח (סה, סע"א). וראה שם נ, סע"א).

98 זח"ג פרע, א. תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד,

רע"א). ובכ"פ פ"ג, ז: „אין דור שאין בו כמשה”.

וראה תניא פמ"ד (סג, א). אגה"ק ביאור לסי' ז"ך

בסופו (קמז, ב).

99 שמואל-א י, כג.

100 ראה אגה"ק סכ"ב (קלד, א).

101 אגה"ק שם. – ואף שכתב אדה"ז שם „זכרו ימות עולם כו' ואי' איפוא מצאתם מנהג זה כו' להיות מנהג ותיקון לשאול בעצה גשמיות כדת מה לעשות בעניני העולם הגשמי כו' כ"א לנביאים ממש אשר היו לפנים מישראל כו'” – מ"מ, ידוע שלאחרי זה נתקבלו אצל אדה"ז – ורבותינו נשיאנו ממלאי מקומו – שאלות חסידים בענינים גשמיים (ראה אגה"ק שלו הידועה ד"ה נפש השפלה – אגרות- קודש אדה"ז סס"ה (ע' קנא ואילך)), וענה עליהן (ראה ס' שעורים בספר התניא לאגה"ק שם (ע' (1585)).

102 שער הכוונות ענין טבילת ערב שבת. פע"ח שער יח פר"ג. ועוד. וראה בכז' לקו"ש חט"ו ע' 282 ואילך. ח"כ ע' 173. וש"נ.

פשוטו – איז פאַרשטאַנדיק, אַז ס'איז שוין געקומען די צייט פון „ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציק כבתחלה“ בתכלית השלימות (און מ'דאַרף ניט אַנקומען צו שוטרים, ווייל ס'איז שוין אַליץ מבורר), לאחרי די טעײמה והתחלה בזה דורך רבותינו נשיאינו¹⁰¹.

יא. דערפון איז פאַרשטאַנדיק דער לימוד וואָס יעדערער האָט שטייענדיק אין שבת פרשת שופטים בדורנו זה ובפרט בזמן האחרון, די לעצטע רגעים פון גלות – אַז עס דאַרף זיין אַן עבודה בהתאם מדה כנגד מדה צו מצב הגאולה:

צו מפרסם זיין באַ זיך און ביי אַלע צו וועמען מקען דערגרייכן – אַז מ'דאַרף אויף זיך מקבל זיין און אויף זיך אַננעמען (מיט נאָכמער שטאַרקייט) די הוראות ועצות פון די „שופטיך“ און „יועציק“ שבדורנו – „מאן מלכי רבנן“¹⁰¹ בכלל, ובפרט נשיא דורנו – וועלכער קומט ב- המשך צו רבותינו נשיאינו שלפניו – דער שופט דורנו ויועץ דורנו און נביא דורנו,

וכציווי התורה הנ"ל⁸²: „נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצוננו“, „אליו תשמעון“⁷², וכפס"ד הרמב"ם הנ"ל, אַז אויב איינער האָט די מעלות ושלימויות וואָס אַ נביא דאַרף האָבן און באַווייזט אותות ומופתים – ווי מ'האָט געזען און מ'זעט בהמשך קיום ברכותיו באַ נשיא דורנו – איז „אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה

דעם גילוי פנימיות התורה שלאחרי זה ע"י משיח צדקנו¹⁰³.

ובכל זה גופא איז צוגעקומען נאָכמער בדורנו זה – ווען מ'האָט די שלימות פון יפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי תבל, ובאופן המובן בשכל בני אדם, אפילו פון אַזאַ וואָס געפינט זיך אין חוצה שאין חוצה הימנו, און אויך – דער תרגום פון פנימיות התורה ותורת החסידות אין לשון עם ועם¹⁰⁴ [רוסיש¹⁰⁵, וכיו"ב] דורך כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאופן דהולך ומוסיף ואור, ביז בימים האחרונים – אויך אַפגעדרוקט (ספר התניא, תושב"כ פון חסידות¹⁰⁶) אויף „ברז"ל“, דער כתב פאַר „סגי נהור“¹⁰⁷ ר"ל (כמדובר לעיל¹⁰⁸).

וע"פ די הכרזה הנ"ל פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני העבודה, כולל די עבודה פון רבו- תינו נשיאינו אַלס „שופטיך“ און „יועציק“ עד היום הזה, און „אכשור דרי“¹⁰⁹ כ-

103 ראה לקו"ת צו יז, א"ב. שער האמונה פניו ואילך. סהמ"צ להצ"צ מצות מינוי מלך פ"ג.

104 ראה לקו"ש ח"ג ע' 862 ואילך. חכ"ד ע' 10.

10. חכ"ו ע' 299 ואילך. שם ע' 315. סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 629. לקו"ש ר"ח שבת תשנ"ג ס"ו. וראה לקו"ש ח"ג ע' 180.

105 וראה סה"ש שם הערה 54. לקו"ש ח"ג ע' שם.

106 מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר – נדפס ב- קיצורים והערות לתניא ע' קיח ואילך. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רכא ואילך. וראה שם ח"ה ע' צ.

107 שזהו מפני שהוא „סגי נהור“ כפשוטו – מפני ריבוי אור שנכנס בעין, וחסר בהכסויים כו' (ראה אוה"ת בראשית תתרח, ב. סה"מ תרס"ח ע' לב. המשך תעריב ח"א ע' ערה. ח"ב ס"ע א"כד ואילך). ועוד יש לומר, שע"י הירידה הדעדר הראי (לפי שעה), נעשה אח"כ גילוי אור וראי' ביתר שאת וביתר עוז, כיתרון האור מן החושך (קהלת ב, יג). 108 שיחת ש"פ עקב (ע' 764 ואילך).

109 ל' חז"ל – יבמות לט, ב. חולין צג, ב.

110 ראה פיה"מ להרמב"ם שבהערה 8: ואשי- בה שופטיך כבראשונה ויועציק כבתחילה. . זה יהי' בלי ספק כשיכון הבורא ית' לבות בני אדם ותרבה זכותם ותשוקתם לשם יתברך ותגדל חכמתם לפני בוא המשיח כו'.

111 ראה גיטין סב, א.

עניני תורה ומצוות, און בנוגע צו דעם אַלגעמיינעם טאָג טעגלעכ לעבן און אויפפירונגען, אויך אין „בכל דרכיך (דעהו)“ און „כל מעשיך (יהיו לשם שמים)“¹¹⁵,

ביז – די נבואה העיקרית – די נבואה¹¹⁶ אַז „לאלתר לגאולה“ און תיכף ומיד ממש „הנה זה (משיח) בא“¹¹⁷.

און צוזאַמען מיט דעם זכות – האָט יעדערער פון אנשי דורנו די אחריות צו אָננעמען אויף זיך „שופטיך“ און „יועציך“, און אויספאַלגן זיינע הוראות ועצות טובות – ובלשון רבים „שופטיך“ און „יועציך“, אַ ריבוי משפטים און ריבוי עצות, נוסף אויף דעם וואָס דאָס קומט (און איז מיוסד אויף די הוראות ועצות) פון „שופטיך“ און „יועציך“, „מאן מלכי רבנן“, און רבותינו נשיאנו בדורות שלפני זה – וואָס דעמולט האָט עס אויך דעם תוקף המובן לכל א' בבחי' עצה טובה (ניט נאָר בדרך ציווי), אַז אפילו אויב ער האָלט פון זיך (און אפילו אויב ער האָט ע"פ תורה ושו"ע פון וואָס פון זיך האַלטן), איז יחיד ורבים הלכה כרבים¹¹⁸ – כדעת „שופטיך“ און „יועציך“ – רבים.

און דורך דער קבלה וקיום ההוראות פון „שופטיך“ און „יועציך“ שבדורנו – ווערט דורך דעם גופא דער מעין און התחלה פון קיום התפלה¹¹⁹, „השיבה

משה בתורה ואמר אם נתן אות אליו תשמעו“, דורך דעם וואָס „יאמר דברים העתידים להיות בעולם ויאמנו דבריו“¹²⁰ (ווי מ'האָט עס געזען באַ כ"ק מו"ח אדמו"ר),

און נאָכמער: „נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא – ווי דאָס איז בנוגע צו נשיא דורנו, און דאָס ווערט נמשך בדור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' – הרי הוא ב-חזקת נביא ואין זה השני צריך חקירה“¹²¹; מ'דאַרף אים פאַלגן גלייך תיכף ומיד נאָך „קודם שיעשה אות“, און „אסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמא אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר“¹²² לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא יהרהרו ולא יחשבו אחריו כו“¹²³, וואָרום מ'איז מאמין אין דברי הנביא, ניט ווייל דאָס איז זיינע דעם נביא'ס רייד, נאָר ווייל דאָס איז דעם אויבערשט'ס רייד דורך דעם נביא!

[אפילו ניט די רייד וואָס דער אויבער-שטער האָט געזאָגט דורך אַ נביא שני, וואָס איז אָבער ניט געזאָגט געוואָרן צו אים].

האָט מען די הוראה כנ"ל, אַז מ'דאַרף מפרסם זיין לכל אנשי הדור, אַז מ'האָט זוכה געווען אַז דער אויבערשטער האָט אויסגעקליבן און ממנה געווען אַ בעל-בחירה, וואָס מצד עצמו איז ער שלא בערך העכער פון אנשי הדור, אַז ער זאָל זיין „שופטיך“ און „יועציך“ און דער נביא הדור, וועלכער זאָל אָנווייזן הוראות און געבן עצות בנוגע צו דער עבודה פון אַלע אידן און אַלע מענטשן פון דעם דור, בכל

115 משלי ג, ו. אבות פ"ב מ"ב. וראה רמב"ם הל' דיעות ספ"ג. טשו"ע או"ח סרל"א.

116 לא רק בתור חכם ושופט אלא בתור נביא, שזהו בודאות – ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שנה"ו.

117 שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

118 ברכות ט, א. וש"נ.

119 ולהעיר שזוהי ברכה הי"א בתפלת שמונה

עשרה, אשר ענין אחד עשר הוא בחי' כתר, של-

112 רמב"ם שם רפ"י.

113 שם ה"ה.

114 ואתחנן ו, טז.

תורה שבכתב ותורה שבע"פ, ודברי תורה והוראות פון רבותינו נשיאינו.

עס זאָל זיין „שופטים תתן לך בכל שערך“, אַז אַלע ז' שיערי האדם, זיינע ב' עינים וב' אזנים, ב' נחירי האף און זיין פה – זאָלן אָנגעפירט ווערן לויט די הוראות פון תורתנו הקדושה איבערגעגעבן דורך „מאן מלכי רבנן“ בכלל, ובפרט דורך דעם „שופט“ און „יועץ“ הדור – נשיא דורנו,

ובפרטיות יותר: כשם ווי ס'איז דאָ אַ שופט און נביא בכל דור, און דאָס איז „מיסודי הדת“, אַז אַלעמאַל און אומעטום איז דאָ גילוי אלקות למטה – ע"ד איז אויך בפרטיות און אַ אידן בעצמו, אַז ער האָט אַ נשמה, וועלכע איז אַ „חלק אלוהה ממעל ממש“¹²¹, ממש אויך בפירושו אַ דאָס איז קיים באופן נצחי (אויך ווי זי קומט אַראָפּ למטה אין עולם הזה הגשמי).

און די הוראה פון „שופטים גו' תתן לך בכל שערך“ באַשטייט אין דעם, אַז די הוראות פון דעם „שופט“ און „יועץ“ הכללי ווערט נמשך און גייט דורך דעם „שופט“ און „יועץ“ הפרטי אין יעדן נפש האלקית – אַז אַלע זיינע „שערים“ (אברים גשמיים) ווערן אָנגעפירט דורך זיינע ג' מוחין („שופטיך“), און זיינע מדות שבלב („יועצריך“), שכל ומדות פון זיין נפש האלקית, וועלכער לערנט און פאַרשטייט די הוראות התורה, ובפרט ווי עס ווערט ערקלערט דורך דעם „שופט“ הדור כ"ק מו"ח אדמו"ר, און ברענגט עס אַראָפּ אין זיינע מדות הלב, אהבה ויראה וכו'¹²².

ד.ה. אַז זיין לימוד התורה דאַרף זיין אַ לימוד שמביא לידי מעשה, וואָס קומט

שופטינו כבראשונה ויועצינו ככתחלה" ב- גאולה האמיתית והשלימה (כנ"ל), במכ"ש פון דעם וואָס „סוף מעשה במחשבה תחלה“¹²⁰, עאכו"כ אַז דאָס איז שוין אויך אין דיבור („ניב שפתיים“, עיני הנבואה), ווי ס'איז נהוג לאחרונה צו אַרויסברענגען די דברים בדיבור, כולל ובמיוחד – אַז אַט אַט קומט די גאולה.

– וואָס עפ"ז האָט מען אויך אַן ענטפער אויף דער שאלה וואָס מ'פרעגט אויף דעם וואָס מ'רעדט לאַחרונה אַז די גאולה קומט תיכף ומיד ממש – לכאורה: ווי קען דאָס אַזוי גלאַטיק דורכגיין און מצליח זיין: ווי וועלן די בני-בית זיך אַפּרופען אויף דעם, און וואָס וועט די וועלט זאָגן אויף דעם?! איז דער ענטפער, אַז אויב די עניני הגאולה וואָלטן געווען אַ חידוש, וואָלט אפשר געווען אַ אַרט אויף דער שאלה: וויבאַלד אָבער אַז די גאולה איז ניט קיין חידוש דבר, נאָר כל עניני הגאולה האָבן זיך שוין אָנגעהויבן („ככתחלה“) און זיינען שוין נמשך ונתקבל געוואָרן אין עולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחי „יועצריך ככתחלה“) – וועט ניט זיין אַ פלא ווען די גאולה קומט תיכף ומיד ממש!

יב. ובפשטות:

שטייענדיק אין אַ התוועדות פון חסידים אין די ד' אמות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – דאַרף יעדערער, אנשים נשים וטף, לכל לראש אָננעמען אויף זיך החלטות טובות צו מקיים זיין די אַלע הוראות טובות ועצות וואָס ווערן גערעדט באַ אַ התוועדות – מיוסד אויף

מעה מהשתלשלות דע"ס (ע"ד בחי' שופט שהוא שלא בערך להנשפטים), הכולל ונמשך גם בע"ס (ע"ד בחי' יועץ).

(120) פיוט „לכה דודי“.

(121) תניא רפ"ב.

(122) ראה שם פ"ג.

משפיע אויף אשתו ובני ביתו, ביז אויף
אלע די וועמען ער קען דערגרייכן.

ביז אויך בכללות העולם – אזוי אז די
גאנצע וועלט, אויך דער עולם מלשון
העלם והסתרה¹²⁶, מיט אלע זיינע פרטים
ופרטי פרטים ווערט א רשות היחיד
דורכגענומען מיט דער איין און
איינציקער נקודה פון יחידו של עולם¹²⁷
(מלשון העלם למעוליותא, מבחי' ישת
חושך סתרו¹²⁸), ווי ער איז זיך מגלה
„בקרבתו“ דורך „נביא אקים להם גו'
כמוך“, נשיא הדור וואָס „הוא הכל“¹²⁹,
„צדיק יסוד עולם“¹³⁰,

ע"ד דער אבן השתי' – וואָס געפינט
זיך במקום מסויים בעולם הזה הגשמי¹³¹,
און איז קיימת תמיד בלי שינויים (אפילו
ניט דער שינוי פון גניזה, ווי דער ארון
שנגנז¹³¹ וכיו"ב), ע"ד ווי א שופט און נביא
איז קיים (נצחי) בכל דור (אלס א סימן
אויף גילוי אלקות בעולם באופן תמידי) –
וואָס ממנה הושתת כל העולם כולו¹³². און
די ביידע ענינים אין אבן השתי' – (א) א
נקודה אחת (ב) הכוללת הכל (ממנה
הושתת כל העולם) – איז מרומז אויך אין
די אותיות פון „שתי-ה“¹³³ (ועד"ז אין
וואָרט „ישת“ פון „ישת חושך סתרו“ כנ"ל):
דער יו"ד באַווייזט אויף נקודת הביטול
(קבלת עול) – ע"ד דער ענין פון

ארויס אין זיין הנהגה בפועל – סיי אין
זיין כח הראי', סיי אין זיין כח השמיעה,
סיי אין זיין ריח און סיי אין זיין דיבור און
טעימה (בפה).

און אין יעדערען פון זיי – אין ביידע
כיוונים פון ימין ושמאל, עשה טוב וסור
מרע, וואָס כנגד זה זיינען די ב' עינים, ב'
אזנים, וב' נחירי האף. און אויך דער פה –
איז טועם („חך אוכל יטעם“¹²³) סיי א טעם
מתוק און סיי א טעם מר¹²⁴. דאָס הייסט,
אז הוראת השופט (ובפרטיות – דער שכל
פון נה"א) נעמט אַרום און ווייזט אָן ווי
מ'דאַרף זיך פירן אין אלע ענינים אין
לעבן – „מטעמים“ לשון רבים (כמבואר
בתניא¹²⁵), סיי די ענינים וואָס זיינען „זיס“
און סיי די ענינים וואָס זיינען „ביטער“
(בחיצוניות). אָבער – מ'איז מגלה אין דעם
(און דאָס איז א חלק פון הוראת השופט),
אז באמת ובפנימיות איז דער דבר מר
אויך „זיס“, ואדרבה – א מתיקות נעלית
יותר ווי דאָס וואָס לכתחילה מתוק (ע"ד
די מעלה פון חסדים הנסתרים).

אזוי – אז אלע פרטים ופרטי פרטים
פון א אידן'ס לעבן ווערן דורכגענומען
און אָנגעפירט לויט די הוראות פון זיין
„שופט“ ו„יועץ“ – זיין נשמה.

און אזוי אויך בכללות יותר – איז
יעדער איש ואשה דער „שופט“ און „יועץ“
פון זייער שטוב און בני בית, דאַרפן זיי
אָנפירן מיט דער שטוב לויט די הוראות
ועצות התורה.

ביז בכללות עוד יותר, כנ"ל – אז
יעדער איד, אנשים נשים וטף, זיינען אויף
זיך מקבל און זיינען מקיים די הוראות פון
דעם שופט ויועץ הדור. און מ'איז אזוי

(126) ראה לקו"ת שלח לז, ד. ובכ"מ.

(127) ראה תניא ספ"ל ג. ובכ"מ.

(128) תהלים יח, יב.

(129) פרש"י חוקת כא, כא.

(130) משלי י, כה.

(131) יומא נג, ב.

(132) שם נד, ב.

(133) ולהעיר שבשנת ה'שי"ת (שנת הסתלקות

כ"ק מו"ח אדמו"ר) התחילה תקופה חדשה בפעולתו

ועבודתו כו' ובפרט לאחר שבערו יותר מארבעים

שנה מאז, כאשר ניתן לבניי „לב לדעת ועינים

לראות ואזנים לשמוע“ (תבוא כט, ג).

(123) איוב יב, יא.

(124) ראה רמב"ם הל' דיעות פ"ד.

(125) פכ"ו.

ענטפערט אַז „אנכי אנכי הוא מנחמכם“, כולל – די נחמה בכפליים (אנכי אנכי) פון דער גאולה האמיתית והשלימה.

יג. ויהי רצון, אַז דורך דער עבודה בקיום „שופטים גו' תתן לך בכל שערך“, באופן פון „ואשיבה שופטיך גו' הנל – זאָל דאָס מקויים ווערן בפועל ממש, אין „שערך“ בארץ ישראל, און אין „שערך“ פון דעם ביהמ"ק השלישי, וואָס „טבעו בארץ שערך“¹³⁹, און אידן דורך זייער עבודה שטעלן דאָס צוריק אויף¹⁴⁰, און צוזאַמען דערמיט איז דער בית המקדש עצמו (וואָס איז בנוי ומשוכלל למעלה¹⁴¹) יורד מלמעלה למטה, צוזאַמען מיט דער קדש הקדשים און אבן השתי' שבו, שממנה הושתת כל העולם כולו.

און שטייענדיק נאָך חמשה עשר באב – שמזלו ארי'¹⁴², ר"ת (אב) אלול, ראש השנה, יוהכ"פ הושענא רבה¹⁴³ – איז מנהג ישראל צו ווינטשן יעדער איד און אַלע אידן: אַ כתיבה וחתומה טובה¹⁴⁴, וגמר חתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה, בגשמיות וברוחניות וברוחניות ובגשמיות וגם יחד, און דער אויבערשטער זאָל ממלא זיין משאלות לבב כל אחד ואחת מישראל לטוב,

ובפרט – אין קיום בקשת ותביעת כל א' מישראל: „עד מתי?!“, „השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה“, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ותיכף ומיד ממש.

„שופטיך“, און דער „שתה“ באַווייזט אויף התפשטות – כנראה בצורת האותיות ש, ת און ה – ע"ד דער ענין פון „יועציר“.

ובהדגשה יתירה בשנה זו – ה' תהא שנת אראנו נפלאות, וואָס איז כולל אין זיך רוב האותיות פון „שתי-ה“, ובמקום פון דעם יו"ד (ה'ש"ת)¹³³ קומט דער נ"א: און אַ הכנה צו שנה הבאה – ה' תהא שנת נפלאות בינה, מיט דער מעלה פון בינה (בחי' „יועציר“ בערך לנקודת החכמה), וואָס שרשה איז העכער פון חכמה (ראי', אראנו)¹³⁴.

און אין דעם יאָר גופא – שטייט מען שוין בסיום השנה, אין חודש אלול – דער חודש החשבון פון שנה שעברה און חודש ההכנה פון שנה הבאה. און אין דעם חודש איז מען שוין דורך די ערשטע ז' ימים, ז' ימי ההיקף¹³⁵ (פון יום ראשון ביז יום השבת), וועלכע זיינען כולל אַלע ימי השנה (שעברה והבאה) – איז דאָס נאָכמער מתאים צו מאַכן אַ חשבון צדק און די פאָסיקע הכנות לשנה הבאה בנוגע צו דער עבודה הנל' פון „ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציר כבתחלה“.

דערצו איז שוין אויך דורך דריי (למעליותא) גאַנצע וואָכן פון די „שבעה דנחמתיא“, און מ'האַלט שוין באַ דער הפטורה פון „אנכי אנכי הוא מנחמכם“¹³⁶, דער ענטפער פון דעם אויבערשטן¹³⁷ אויף דער טענה פון אידן „ותאמר ציון עזבני אד' וה' שכחני“¹³⁸, ובסגנון אחר – „עד מתי?!“ און דער אויבערשטער

139) מיכה ב, ט. וראה במדבר פט"ו, יג. ועוד.

140) ראה גם לקו"ש ח"א ע' 98. ועוד.

141) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

142) ספר יצירה פ"ה מ"ב. רש"י ר"ה יא, ב.

ועוד.

143) של"ה במס' ר"ה שלו (ריג, א). ועוד.

144) ראה דרכי חיים ושלום סתרפ"ד.

134) ראה סה"מ מלוקט ח"ג ע' קסט. וש"נ.

135) ראה שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט. הובא ונת'

בד"ה ויהי ביום השמיני תרע"ח, תש"ד, תש"ה. ועוד.

136) ישע"י נא, יב.

137) ראה אבודרהם בסדר פרחיות וההפטרות

בשם המדרש.

138) שם מט, יד.

לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה אכי"ר

* * *

לז"נ
הרה"ח הרה"ת ר' צבי הירש בן הרה"ח ר' בן ציון ע"ה
נלב"ע ז"ך אלול ה'תשי"מ
ומרת רבקה בת הרה"ח ר' צבי ע"ה
נלב"ע כ"ט תמוז ה'תשס"ב
שפריצער

נתרם ע"י בניהם – יבלח"ט –
הרה"ת ר' שמואל והרה"ת ר' יעקב מרדכי שיחיו
שפריצער

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!